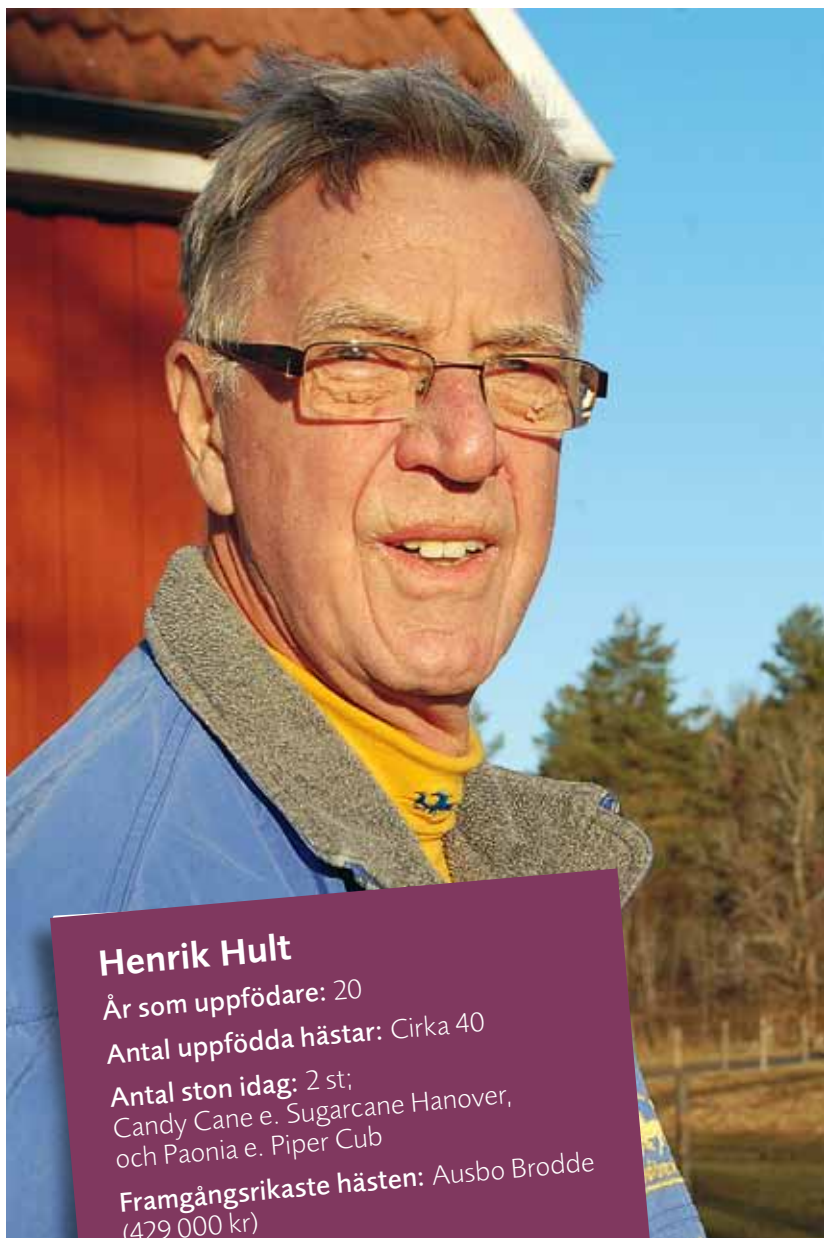

Hemma hos Hult

Henrik Hult är sedan närmare tolv år ansvarig för ASVT:s Föl- och ammajour. Travhästen hälsade på honom på hans lilla gård i Fjugesta utanför Örebro.

Henrik Hult

År som uppfödare: 20

Antal uppfödda hästar: Cirka 40

Antal ston idag: 2 st;
Candy Cane e. Sugarcane Hanover,
och Paonia e. Piper Cub

Framgångsrikaste hästen: Ausbo Brodde
(429 000 kr)

Henrik Hult är sedan många år tillbaka pensionär. Utan några uppenbara planer på att ta det lugnt. Småskalig travhästuppfödning håller vardagen på gården igång. Blodslinjer, korsningar och fölningar är nyckelorden. Och nyfikenheten. Att ge liv. Att se hur individer utvecklas.

Grundläggande fostran får fölen av Henrik. Han lär dem gå i grimma, lyfta på hovar och stå still. Sedan får andra ta över.

Ett par åringar höjer sina huvuden när Henrik kliver in i hagen. De följer honom med nyfikna blickar. Han är deras trygghet. Deras ledare. Men han har även en mycket viktig uppgift för alla ofödda föl och dräktiga ston i hela landet. Han kan vara länken mellan liv och död.

Föl- och ammajouren

Sedan drygt 12 år tillbaka finns Föl- och ammajouren. En verksamhet som startades av ASVT. Ansvarig för den är just Henrik Hult. Det betyder dels att han, under säsong, ständigt har sin mobiltelefon i närheten. Och här spelar hästrasen inte någon roll. I kampen om en fölunges liv är det jämlikhet som gäller.

– Det är lika härligt varje gång man får se ett föl födas och oftast så går det ju bra.

Att få se de två frambenen sticka fram, och efter en stund kunna ana en liten nos och ett helt huvud, då brukar Henriks hjärtslag lugna ner sig. Efter det brukar det inträda en stund av vila för modern, till slut rinner liksom resten av fölet ut i halmen.

– När jag hör hur fölet får i sig den ▶

TEXT & FOTO:

Beata Hansson

Solsken över gården, och en kärleksfull klapp från "husse". Ausbo Juliana (närmast) och Piece Of Cake har inte mycket att klaga på.

första slurken mjölk av sin mamma, då först brukar jag lämna stallen.

Många tunga samtal

Runt 400 samtal per år, mellan mitten av februari till mitten av augusti räknar han med. Även om frågorna kan dyka upp lite närsomhelst. Han tillstår att mobilen faktiskt aldrig är avstängd under hela året. Nej han ser det inte som en betungande uppgift. Även om samtalen ofta kommer nattetid. Eller på julafton.

– Vet man hur det känns att förlora ett föl vill man göra allt för att förhindra det.

Han talar om känslan av att som ägare, och stoets/fölets länk till hjälpen, plötsligt uppleva sig helt handlingsförlamad. Då är man beroende av goda råd. Och naturligtvis den viktiga råmjölken.

– Det är klart att det kan bli jobbiga samtal. Ponnypappor som ringer med gråtande barn i bakgrunden. Laddade möten, där man kan få rollen av en kurator.

– Ibland ringer folk mitt i nätterna och är helt paralyserade: "Henrik, mitt sto håller på att dö, vad ska jag göra med fölet?" Då gäller det att lugna dem så att de kan lyssna på mig när jag kommer med goda råd.

Kampen mot klockan

Klockan är fienden. Det får ta maximalt tre, fyra dagar att hitta en amma. Det är råmjölken som är den stressande faktorn. Råmjölken som innehåller viktiga ämnen som stärker fölets immunförsvar. Ämnen som är närmast omöjliga att tillföra på annat vis.

– Jag brukar råda folk att ringa lokalradion. Det brukar ge snabb respons. Ibland kan man ha tur och få tag på råmjölk hos något av de stora stuterierna. De brukar alltid frysa ner för eget bruk. Det är också alltid min första fråga till ägaren om stoet dött, om de mjölkat ut någon råmjölk innan.

Några säckar med mjölkersättning brukar han själv alltid ha hemma.

Gynnar framtida dräktighet

Henrik vet av erfarenhet att de som drabbats kanske också behöver någon som kan ge råd och ett par värmande ord inför veckor av kommande nattvak och nappflaskmatningar, för de föl som inte hittar någon amma. Eller där mötet inte har fungerat.

Men det är inte bara fölet som är viktigt. Även stoet som mist sitt föl behöver fylla tomrummet.

– Det är rent hormonellt. Ska det gå att få henne dräktig igen är det en fördel om hon får ha ett föl hos sig.

Måste få ta tid

Hur går det till rent praktiskt? Kan man skicka en fölunge hur långt som helst för att det ska komma till sin amma? Nej några längre transporter tål de inte och det måste som sagt gå snabbt.

En annan känslig sak är lukten. Fölet luktar annorlunda än mammans biologiska föl.

– Då kan man smörja med något som doftar starkt, till exempel Vicks blå, i stoets näsborrar. På så vis neutraliseras dofterna av en främmande häst.

Henrik betonar vikten av att ta tid på sig i presentationen mellan den nya amman och den främmande

avkomman. Det är då lämpligt att låta sto och föl sammanföras en gång i timmen för att de ska vänja sig vid varandra. När stoets modersinstinkter återkommer sätter också mjölkproduktionen igång.

– Men det är viktigt att man från början är medveten om, och beredd på, att tala om de mer administrativa frågorna. Hur ska försäkringarna se ut? Finns det betalningsanmodan inblandad? Hur länge ska fölet och dess amma gå tillsammans?

Lönen för mödan

Vilka är de tydligaste tecknen på att fölningen inte går som den ska?

– Om jag bara ser ett framben komma ut, då blir jag orolig. Men jag har varit med om sätesbjudningar som slutat bra också. Men då får man hjälpa till mer.

Ungefär 150 föl om året räddas i snitt, och år 2006 blev Henrik utsedd till "djurens hjälte" av försäkringsbolaget Agria. Att han tar sin uppgift på allvar är nog ingen överdrift. Han säger själv att det som driver honom är den oerhörda glädjen att få de där samtalen senare, som bekräftar att allting slutade bra.

Barn och föl

Kärleken till djur har Henrik haft sedan barndomen.

– Jag var en bondpojke som fullkomligt älskade att efter skolan gå direkt ut i ladugården till korna och bara titta på dem. Se på dem när de idisslade. Egentligen skulle jag blivit veterinär. Men det tog emot att studierna i så fall var förlagda till Stockholm. Där ville jag ju inte bo.

Istället slog han in på lärarbanan. Blev skolchef, pedagog. Skrattar lite när han tänker på sina fölunger och jämför med barnen i klassrummet. Alla behöver de rutiner. Och såklart en konsekvent hand. Annars kan de bli stöddiga, börja ta över ledarskapet. Testa gränser, sätta sig med mössan på i klassrummet. Tränga in sin skötare i boxväggen.

Han tittar på sina föl i hagen och konstaterar att konflikterna mellan honom och dem sällan blir stora, de känner varandra ganska bra. Och de tycker om varandra. 🐾